

1. ČASŤ
Výsadbové
schémy
vo vidieckej
záhrade

Vidiecka **ZÁHRADA**

Vidiecke záhrady zaujmú nielen prirodzene pôsobiacou kompozíciou, ale aj samotnou rastlinnou výsadbou. Tá by mala byť premyslená. Ušetríme tak čas aj peniaze.

TEXT ZOLTÁN NAGY FOTO ZOLTÁN NAGY, ISIFA/SHUTTERSTOCK

Pri vidieckych záhradách sa totiž nemusíme striktne držať formalít. Čím farebnejšie, pestrejšie, výškovo a tvarovo premenlivejšie, tým zaujímavejšie zostupenia dokážeme vytvoriť.

ING. ZOLTÁN NAGY
– záhradný architekt
Grand Garden
www.grandgarden.sk

„Pri výbere rastlín sa nemusíte cítiť stratení. Záhradný architekt vám poradí vhodné kombinácie. V čerstvo založenej záhrade totiž zlý výber rastlín nemusí hneď biť do očí. Po určitom čase, spravidla po troch až štyroch rokoch od výsadby, sa však všetky chyby z porastu „vynoria“ a už nezostáva nič iné, len rezať, rúbať, dosádzať či presádzať, čo je strata energie, času aj financií.“

Rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*) s klasickými bielymi kvetmi. Ružovú farbu vnesie na záhony kultivar 'Red Velvet'.

JARNÚ VIDIECKU ZÁHRADU budú ako prvé zdobiť narcisy, tulipány, modrice a iné rastliny. Krásne vyniknú na pozadí zo vždyzelených drevín, ako je napríklad buxus.

Dobre premyslený koncept vidieckej záhrady ťaží väčšinou z lokálnych zdrojov, nadväzuje na okolité prostredie, čerpá z histórie lokality a snaží sa s ňou komunikovať. Pri vytváraní rastlinných schém sú veľmi nápomocné trvalky, okrasné trávy, ale i listnaté kry, ktoré danú štylizáciu podporujú a dotvárajú. Rastlinná výsadba je veľmi dôležitá, správna kombinácia rastlín je pri takomto type záhrad kľúčová. Kým pri minimalistických či moderných záhradách nám stačí použiť zopár rastlín, ktoré harmonicky dotvoria modernú stavbu, pri vidieckej štylizácii tvorí výsadba gro kompozície. Musí byť preto náležite premenlivá, výškovo a habituálne zosúladená. Výber rastlín preto musíme starostlivo zvážiť. Podľa termínu kvitnutia ich môžeme rozdeliť do štyroch hlavných skupín:

1 | V prvej vlne kvitnutia nám záhradu ošatia narcisy, tulipány či cesnaky. Sú prvými lastovičkami po fádnej zime. Farebne oživia, prevoňajú a rozžiaria záhony. Dĺžka ich kvitnutia pri správnej kombinácii môže presiahnuť aj 8 týždňov, sú teda dôležitou súčasťou výsadbovej schémy.

2 | V druhej fáze, v čase kvitnutia líp, už nabiehajú svojimi kvetmi trvalky, ako napríklad alchemilky, šalvie, fackľovky či rebríčky. Okrasné trávy už majú v tomto štádiu bohatý základ listov, z ktorého pomaly začínajú vykúkať kvetenstvá.

3 | V tretej fáze, uprostred leta, záhradu zdobia rudbekie, echinacey, monardy, kocúrniky, levandule či santolíny. Okrasné trávy už majú nahodené svoje klasy, ktoré vnášajú dynamiku aj pri tom najmenšom poryve vetra.

4 | Štvrtá fáza patrí jesenným trvalkám, ako sú astry či rozchodníky. Svojimi bohatými kvetenstvami zdobia záhradu až do príchodu prvých mrazov. Zime zase kralujú odkvitnuté kvetenstvá a, samozrejme, uschnuté stebľa okrasných tráv. Spomenul som len zopár možných kombinácií, ale obrovská škála trvaliek a okrasných tráv, ktorá je k dispozícii, nám umožňuje vytvoriť vlastné, na mieru šité kombinácie – farebne, výškovo i textúrovo. Pri vidieckych záhradách sa totiž nemusíme striktnie držať formalít. Čím farebnejšie, pestrejšie, výškovo a tvarovo premenlivejšie, tým zaujímavejšie zoskupenia dokážeme vytvoriť. Trvalkové a trávové výsadby majú totiž silný „sprírodňujúci“ náboj, ktorý vidiecka štylizácia bezpodmienečne potrebuje.

Samozrejmosťou a dôležitou súčasťou výsadiieb sú aj **kostrové dreviny – listnaté stromy**. Tie totiž výškovo modelujú priestor. Pri ich výbere musíme zohľadniť predovšetkým ich vzrastové charakteristiky. No a nemenej dôležitý je aj údržbový faktor – to znamená, že musíme myslieť aj na prípadné plody či objem listov. Najmä v malých záhradách sa neodporúča sadiť parkové dreviny, ako sú platany, vyrastené javory, lípy či okrasné jasene a ich rôzne kultivary. Skôr či neskôr totiž svojím vzrastom, objemom popadaných listov či mohutným tieňom začnú znepríjemňovať život nielen vám, ale i vašim susedom. Pri výbere by sme preto mali preferovať stromy s malými až stredne veľkými korunami. Na výber toho nie je neúrekom, ale medzi okrasnými kultivarmi jarabín, hlohov, javorov či okrasných hrušiek a jabloní si určite každý nájde svojho favorita. Zvážiť treba, samozrejme, ich vhodnosť do danej lokality a nezaškodiť, ak si zistíme niečo o ich kvitnutí, plodoch či bežných škodcoch.

1

2

3

4

1 HLOH OBYČAJNÝ (*Crataegus laevigata* 'Paul's Scarlet') Rastie ako hustý ker alebo nižší strom. **2** OKRASNÉ CESNAKY OBROVSKÉ (*Allium giganteum*) vyniknú v záhonoch, nie v nádobách. **3** FAKLOVKA (*Kniphofia*) môže vyrásť do výšky väčšej ako 1 meter. **4** FAREBNÁ PESTROŠŤ je vo vidieckej záhrade vítaná. **5** ŠALVIA HÁJNA (*Salvia nemorosa*) prospieva na slnečnom stanovisku. **6** RUDBEKIE (*Rudbeckia*) zvyknú na záhonoch žiariť aj na jeseň. **7** ROZCHODNÍK (*Sedum spetabile* 'Brilliant') kvitne až do neskorkej jesene. **8** TICHÉ ÚTOČISKO, napríklad na čítanie alebo keď máte potrebu byť sami, pomôžu dotvoriť okrasné trávky a trvalky. Vybrané druhy sú dekoratívne nielen v lete, ale aj počas jesene.

5

6

7

8